

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 9. januara 2018. godine
Br. ref.: RK 1182/18

PRESUDA

u

slučaju br. KI97/16

Podnosilac

“IKK Classic”

**Ocena ustavnosti
presude E. Rev. 15/2016 Vrhovnog suda Kosova
od 16. marta 2016. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo Osiguravajuće društvo IKK Classic (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koje zastupaju advokati Besnik Nikqi i Visar Morina iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [E. Rev. 15/2016] Vrhovnog suda Kosova od 16. marta 2016. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su navodno povređena prava podnosioca zahteva garantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 4 člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava i članovima 22. [Procesuiranje podnesaka], 47. [Individualni zahtevi] i 48. [Tačnost podneska] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 9. februara 2016. godine, Ustavni sud je doneo presudu u slučaju KI135/14, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, ocena ustavnosti presude [E. Rev. br. 21/2014] Vrhovnog suda Kosova od 8. aprila 2014. godine (u daljem tekstu: presuda Suda u slučaju br. KI135/14). Sud je proglasio ništavom presudu Vrhovnog suda [E. Rev. br. 21/2014] od 8. aprila 2014. godine, jer je utvrdio da je ova presuda doneta uz povredu prava na obrazloženu odluku koje je garantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLjP.
6. Dana 7. aprila 2016. godine, Vrhovni sud je obavestio Sud o svojoj novoj i drugoj presudi [E. Rev. 15/2016] od 16. marta 2016 godine, donetoj u vezi sa presudom Suda u slučaju br. KI135/14.
7. Dana 25. aprila 2016. godine, podnosilac zahteva je obavestio i Sud o gore navedenoj presudi Vrhovnog suda, tvrdeći da: a) ponovo predstavlja povredu njegovog prava na obrazloženu odluku i b) nije sprovela presudu Suda u slučaju br. KI135/14.
8. Dana 29. aprila 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva da na osnovu Ustava, on odlučuje samo o stvarima koje su mu podnele na zakonit način ovlašćene strane i da podnosilac zahteva ima pravo na podnese novi zahtev Sudu.
9. Dana 22. juna 2016. godine, podnosilac je podneo novi zahtev Sudu, registrovan kao zahtev br. KI97/16, tvrdeći da nova, odnosno druga presuda Vrhovnog suda [E. Rev. 15/2016] od 16. marta 2016. godine, doneta u vezi sa

presudom Suda u slučaju br. KI135/14 nastavlja da vrši povredu njegovog prava na obrazloženu odluku.

10. Dana 12. jula 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Bekim Sejdiu.
11. Dana 29. avgusta 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova.
12. Dana 2. novembra 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Gresu Caku-Nimani za sudiju izvestioca umesto Roberta Carolana, koji je podneo ostavku na poziciju sudije Suda 9. septembra 2016. godine. Sastav Veća za razmatranje je ostao nepromenjen.
13. Dana 4. decembra 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o prihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

14. Dana 24. novembra 2008. godine, D.H., osiguranik podnosioca zahteva, je pretrpeo teške povrede u saobraćajnoj nesreći izazvanoj od strane B.L., nosioca osiguranja Osiguravajućeg društva "SIGMA" u Prištini (u daljem tekstu: SIGMA). D.H. je dobio medicinski tretman u Saveznoj Republici Nemačkoj u iznosu od 18.985,36 evra, koji je pokrio podnosilac zahteva.
15. Dana 3. februara 2009. godine, SIGMA i D.H. su postigli vansudski sporazum, gde je poslednje navedeni dobio naknadu od SIGME u iznosu od 2,729 evra. Na osnovu ovog sporazuma, SIGMA je smatrala da je ispunila sve svoje obaveze u vezi sa naknadom štete prouzrokovane u saobraćajnoj nesreći od 24. novembra 2008. godine, uključujući iznos 18.985,36 evra plaćen od strane podnosioca zahteva kao osiguravajućeg društva D.H.-a.
16. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je tražio od SIGME da bude nadoknađen za gore navedeni iznos. Podnosilac zahteva je tražio da SIGMA nadoknadi gore navedene troškove za lečenje D.H.-a na osnovu pravila 3 Pravilnika o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti Centralne banke Kosova.
17. Podnosilac zahteva i SIGMA nisu postigli sporazum po pitanju naknade i zbog toga su podneli tužbe pred redovnim sudovima.
18. Ondašnji Okružni privredni sud u Prištini je usvojio, kao osnovan, tužbeni zahtev podnosioca i obavezao SIGMU da nadoknadi podnosiocu zahteva iznos od 18.985,36 evra. U žalbenom postupku, Apelacioni sud je potvrdio rešenje Okružnog privrednog suda, smatrajući da odgovorna strana (SIGMA) mora nadoknaditi iznos od 18.985,36 evra podnosiocu zahteva.
19. Dana 4. marta 2014. godine, SIGMA je podnela zahtev za reviziju Vrhovnom sudu, tvrdeći da je ispunila svoju obavezu za naknadu materijalne i nematerijalne štete prema osiguraniku D.H., i da će, podnosilac zahteva, kao

strano osiguravajuće društvo, imati pravo naknade vis-à-vis kosovskih osiguravajućih društava samo preko bilateralnog sporazuma između Republike Kosovo i države stranog osiguravajućeg društva.

20. Vrhovni sud je presudom [E. Rev. br. 21/2014] od 8. aprila 2014. godine usvojio, kao osnovan, zahtev za reviziju SIGME i utvrdio da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili zakon i da je SIGMA oslobođena od naknade iznosa koji je tvrdio podnosilac zahteva.
21. Dana 3. septembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu, osporavajući gore navedenu presudu Vrhovnog suda. Taj zahtev je bio registrovan kao slučaj pod brojem KI135/14 (vidi: presudu u slučaju KI135/14, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, ocena ustavnosti presude E. Rev. br. 21/2014 Vrhovnog suda Kosova od 8. aprila 2014. godine).
22. Podnosilac zahteva je tvrdio da je ova presuda Vrhovnog suda doneta uz povredu člana 24. [Jednakost pred zakonom], člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP i člana 46. [Zaštita imovine] Ustava. Podnosilac zahteva je, između ostalog, tvrdio da se presuda Vrhovnog suda karakterisala nedostatkom obrazloženja koje se odnosi na njegove bitne tvrdnje.
23. Dana 9. februara 2016. godine, Sud je presudom u slučaju br. KI135/14 utvrdio da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP, jer presuda Vrhovnog suda nije bila obrazložena.
24. Presudom Suda u slučaju br. KI135/14 je zaključeno da presuda Vrhovnog suda [E. Rev. br. 121/2014] od 8. aprila 2014. godine ne ispunjava standarde obrazložene odluke i svojom presudom [KI135/14] je rezimirao tvrdnje podnosioca zahteva koje je smatrao da su bitne i zbog toga tražio odgovor od Vrhovnog suda u cilju poštovanja prava podnosioca zahteva i ispunjavanja standarda prava na obrazloženu odluku.
25. U stvari, presudom Suda u slučaju br. KI135/14 se utvrdilo da se prvom presudom Vrhovnog suda [E. Rev. br. 121/2014] od 8. aprila 2014. godine nisu uspele da se obrade sledeće bitne tvrdnje podnosioca zahteva: „(i) da li je vanskudski sporazum, zaključen između SIGME i osiguranika D.H. uskratio pravo podnosiocu zahteva da traži nadoknadu, (ii) kako je nadoknada isplaćena osiguraniku D.H. od strane SIGME, oslobodila SIGMU da plati nadoknadu i podnosiocu zahteva, (iii) kako je vanskudski sporazum, zaključen između SIGME i D.H., mogao da utiče na prava podnosioca zahteva, kada je jasno da poslednje navedeni nije bio potpisnik tog sporazuma“. (Vidi: slučaj Ustavnog suda KI135/14, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 51).
26. Dana 16. marta 2016. godine, nakon presude Suda u slučaju br. KI135/14, Vrhovni sud je doneo svoju novu i drugu presudu o pitanju [presuda E. Rev. br. 15/2016] od 16. marta 2016. godine, kojom je ponovio nalaze iz prve presude [E. Rev. br. 21/2014] od 8. aprila 2014. godine, smatrajući da je zahtev SIGME osnovan i da rešenja nižestepenih sudova kojima je utvrđeno da je SIGMA

obavezna da nadoknadi podnosiocu zahteva iznos od 18.985,36 evra moraju da se odbace, kao neosnovana.

27. U odgovoru na bitne tvrdnje podnosioca zahteva, kao što je i naglašeno presudom Suda u slučaju br. KI135/14, Vrhovni sud je svojom drugom presudom [E. Rev. br. 15/2016] od 16. marta 2016. godine odgovorio kroz dva sledeća stava:

“[...] Van sudski sporazum koji je gore pomenut, a koji je gore sklopljen između KS „SIGMA“ i osiguranika tužioca, je negirao pravo tužioca na regres naknade štete, koju je isplatio njegovom osiguraniku, D.H., pošto je osiguranik tužioca, direktno od tužene ostvario naknadu štete prema ovom sporazumu, prema kojem je odustao od svih zahteva za ovu štetu, sadašnjih i budućih. Tako je pravni odnos između tužioca i njegovog osiguranika D.H. ostao pravni odnos samo između njih, a na osnovu kojeg je tužilac isplatio obeštećenje, a da nije ni znao da je njegov osiguranik ostvario naknadu od KS „SIGMA“. To znači da je osiguranik tužioca dobio naknadu sva puta, na šta nema prava.

Da osiguranik tužioca nije direktno ostvario naknadu štete od tužene, prema tuženoj, tužilac u vezi sa regresom duga, onoliko koliko je platio njegovom osiguraniku, bez sumnje da bi imao prava, jer je mogućnost povraćaja predviđena članom 939, stavom 1, gore pomenutog zakona”.

Navodi podnosioca

28. Podnosilac zahteva tvrdi povredu članova 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.
29. Što se tiče tvrdnje o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, podnosilac zahteva smatra da presudi Vrhovnog suda [E. Rev 15/2016] od 16. marta 2016. godine i dalje nedostaje obrazloženje koje se odnosi na njegove bitne tvrdnje i da je Vrhovni sud propustio da obezbedi obrazloženje za ključne nalaze i pitanja koja su pokrenuta presudom Suda u slučaju br. KI135/15 pre svega, o tome kako ispunjavanje obaveza SIGME prema osiguranom D.H.-u preko vanskudskog sporazuma, sprečava podnosioca zahteva na pravo na naknadu.
30. Što se tiče tvrdnji o povredi člana 24. Ustava, podnosilac zahteva smatra da u njegovom slučaju presuda Vrhovnog suda nije u skladu sa njegovom sudskom praksom u sličnim situacijama. Podnosilac zahteva je naveo da sudska praksa Vrhovnog suda u sličnim situacijama pokazuje da sudska poravnanja proizvode 'inter-partes', a ne 'erga omnes' pravna dejstva, odnosno, prava i interesi trećih strana ne mogu biti pogođeni takvim poravnanjima. U prilog tim tvrdnjama, podnosilac zahteva se poziva na tri rešenja Vrhovnog suda [E. Rev. br. 62/2014; E. Rev. br. 48/2014; i E. Rev. br. 14/2015].

Prihvatljivost zahteva

31. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u Ustavu, dalje predviđene u Zakonu i Poslovniku.
32. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

33. Sud se poziva i na stav 4, člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuje:

“4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.

34. U tom smislu, Sud primećuje da u skladu sa članom 21.4 Ustava, podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede svojih osnovnih prava i sloboda koje važe i za pojedince i za pravna lica (slučaj Ustavnog suda br. KI41/09, podnosilac zahteva: *AAB-RIINVEST University L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).
35. Prema tome, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ispunio uslove utvrđene u članu 113.7 Ustava, jer je ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno, presudu Vrhovnog suda [E. Rev. 15/2016] od 16. marta 2016. godine, i iscrpeo je sva pravna sredstva propisana zakonom.
36. Sud u nastavku ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti kao što je dalje navedeno u Zakonu i Poslovniku. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji predviđaju:

Član 48 Tačnost podneska

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

Član 49 Rokovi

Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta....”

37. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud primećuje da je podnosilac zahteva jasno naglasio prava garantovana Ustavom i EKLjP, koja su navodno bila povređena, u skladu sa članom 48. Zakona i podneo je zahtev u zakonskom roku od 4 (četiri) meseca koji je propisan u članu 49. Zakona.
38. Sud konačno primećuje da ovaj zahtev nije očigledno neosnovan u smislu pravila 36 (1) (d) Poslovnika. Sud dalje navodi da nije neprihvatljiv ni po kojoj drugoj osnovi. On se stoga mora proglasiti prihvatljivim (Vidi i: slučaj ESLjP *Alimućaj protiv Albanije*, predstavka br. 20134/05, presuda od 9. jula 2012. godine, stav 144).

Meritum zahteva

39. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi povredu prava garantovanih članom 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLjP. Podnosilac zahteva prvenstveno tvrdi da mu se drugom, odnosno osporenom presudom Vrhovnog suda krše prava na obrazloženu odluku, jer nisu obrađeni njegovi bitni argumenti, uključujući one koji su se zahtevali presudom Suda u slučaju br. KI135/14, pored toga što je to presuda koja je u suprotnosti sa samom sudskom praksom Vrhovnog suda.
40. Sud prvo ispituje meritum zahteva u skladu sa tvrdnjama vezano za član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLjP.
41. U tom smislu, Sud se poziva na član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, koji propisuje:
- “1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.”*
42. Pored toga, Sud se poziva na član 6.1 (Pravo na pravično suđenje) EKLjP, koji propisuje:
- “Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom.”*
43. Sud ponavlja da je pravo na obrazloženu odluku garantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLjP i njegovom primenom, tumačeno od strane Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP) u skladu sa njegovom sudskom praksom. Sud je na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava obavezan da tumači ljudska prava i osnovne slobode garantovane Ustavom u skladu sa sudskom praksom ESLjP. Shodno tome, što

se tiče tumačenja tvrdnji o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, Sud će se pozvati na sudsku praksu ESLJP.

(i) Opšti principi o pravu na obrazloženu odluku koja je razvijena sudskom praksom ESLJP

44. Sud podseća da pravo na pravično suđenje uključuje pravo na obrazloženu odluku. ESLJP je ponovio da, prema ustanovljenoj sudskoj praksi koja odražava princip vezan za pravilno sprovođenje pravde, presude sudova i tribunala treba adekvatno da navedu razloge na kojima se zasnivaju (Vidi: slučajeve ESLJP *Tatishvili protiv Rusije*, predstavka br. 1509/02, presuda od 22. februara 2007. godine, stav 58; *Hiro Balani protiv Španije*, ESLJP, predstavka br. 18064/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27; i *Higgins i drugi protiv Francuske*, ESLJP, predstavka br. 134/1996/753/952, presuda od 19. februara 1998. godine, stav 42).
45. Pored toga, dok je ESLJP takođe smatrao da vlasti uživaju značajnu slobodu u izboru odgovarajućih sredstava da obezbede da su njihovi pravosudni sistemi u skladu sa zahtevima iz člana 6. 1 EKLJP, njihovi sudovi treba „jasno da ukazu na osnove na kojima zasnivaju svoje odluke“ (vidi: slučaj ESLJP *Hadjianastassiou protiv Grčke*, predstavka br. 12945/87, presuda od 16. decembra 1992. godine, stav 33).
46. Sudska praksa ESLJP naglašava da je osnovna funkcija obrazložene odluke da pokaže stranama da su saslušane. Pored toga, obrazložena odluka pruža strani mogućnost žalbe protiv nje i mogućnost da odluku razmatra apelaciono telo. Samo davanjem obrazložene odluke može postojati javni nadzor nad sprovođenjem pravde (Vidi: *mutatis mutandis*, slučaj ESLJP *Hirvisaari protiv Finske*, predstavka br. 49684/99, stav 30, 27. septembar 2001. godine, *Tatishvili protiv Rusije*, predstavka br. 1509/02, presuda od 22. februara 2007. godine, stav 58 i *Suominen protiv Finske*, ESLJP, predstavka br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, stav 37).
47. Međutim, iako ESLJP tvrdi da član 6, stav 1 obavezuje sudove da daju razloge za svoje presude, on je takođe smatrao da se to ne može razumeti kao da zahteva detaljan odgovor na svaki argument (Vidi: slučaj ESLJP *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine, str. 61. *Higgins i drugi protiv Francuske*, predstavka br. 134/1996/753/952, presuda od 19. februara 1998. godine, stav 42).
48. Stepem u kojoj se ova dužnost za davanje razloga primenjuje može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti slučaja (Vidi: slučajeve ESLJP *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27 i *Higgins i drugi protiv Francuske*, *Ibidem*, stav 42).
49. Na primer, u odbacivanju žalbe žalbeni sud može u principu jednostavno potvrditi razloge za donošenje odluke nižeg suda (Vidi: slučajeve ESLJP *Garcia Ruiz protiv Španije* presuda od 21. januara 1999. godine, stav 26; i *Helle protiv Finske*, presuda od 19. decembra 1997. godine, §§ 59 i 60). Niži sud ili organ

zauzvrat moraju dati razloge koji omogućavaju stranama da efikasno koriste bilo koje postojeće pravo žalbe (Slučaj ESLJP-a: *Hirvisaari protiv Finske*, predstavka br. 49684/99, presuda od 27. septembra 2001. godine, stav 30).

50. Međutim, ESLJP je takođe primetio da, iako domaći sud ima određenu slobodu ocene prilikom izbora argumenata u određenom slučaju i prihvatanju dokaza u prilog podnescima strana, domaći sud je obavezan da opravda svoje aktivnosti tako što će dati razloge za svoje odluke (Slučaj ESLJP *Suominen protiv Finske*, predstavka br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, stav 36).
51. Stoga, budući da nije neophodno da se sud bavi svakom tačkom pokrenutom u argumentu (vidi i: *Van de Hurk protiv Holandije*, *Ibidem*, stav 61), glavni argumenti podnosioca zahteva se moraju obraditi (Slučajevi ESLJP: *Buzescu protiv Rumunije*, predstavka br. 61302/00, presuda od 24. maja 2005. godine, stav 63; *Pronina protiv Ukrajine*, predstavka br. 63566/00, presuda od 18. jula 2006. godine, stav 25). Slično tome, davanje razloga za odluku koji nije dobar razlog u zakonu neće ispuniti uslove člana 6.
52. Na kraju, Sud se poziva i na svoju sudsku praksu gde utvrđuje da obrazloženje odluke treba da navede odnos između nalaza merituma i odražavanja kada se razmatra predloženi dokaz, s jedne strane, i pravne zaključke suda, s druge strane. Presuda suda će povrediti ustavni princip zabrane proizvoljnosti u odlučivanju ako dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice, zakonske odredbe i logičan odnos među njima (Ustavni sud, slučajevi: br. KI72/12, *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine, stav 61; i br. KI135/14, *IKK Classic*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 58).

(ii) Primena gore navedenih principa na ovaj slučaj

53. Podnosilac zahteva tvrdi da i pored druge presude Vrhovnog suda [E. Rev. 15/2016 od 16. marta 2016. godine], on ne shvata zašto mu se negira pravo na naknadu, jer njegove bitne tvrdnje nisu obrađene niti obrazložene navedenom presudom.
54. Tokom čitavog redovnog sudskog sistema, podnosilac zahteva je tvrdio da je ispunjavanjem obaveza prema osiguraniku D.H., stekao pravo na subrogaciju od SIGME (prenos prava osiguranog lica protiv odgovornog lica osiguravajućem društvu) kao što je propisano u Zakonu o obligacionim odnosima (Zakon br. 04/L-077 o obligacionim odnosima, objavljen u Službenom listu 19. juna 2012. godine). Podnosilac zahteva je takođe tvrdio tokom čitavog redovnog sudskog sistema da vansudski sporazum postignut između SIGME i D.H.-a, ne isključuje prava podnosioca zahteva na subrogaciju, i da ovaj vansudski sporazum ne može da utiče na prava podnosioca zahteva, jer ima '*inter-partes*', a ne '*erga - omnes*' pravna dejstva.
55. Sud je svojom presudom u slučaju br. KI135/14 priznao ove tvrdnje podnosioca zahteva kao bitne i kao one koje zahtevaju rešavanje. Sud je posebno naglasio da su se na osnovu prirode i specifičnih okolnosti slučaja trebala obraditi sledeća ključna pitanja u cilju donošenja odluke koja ispunjava standarde prava na obrazloženu odluku kao što je garantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP: "(i) da li je vansudski sporazum, zaključen između

SIGME i osiguranika D.H. uskratio pravo podnosiocu zahteva da traži nadoknadu, (ii) kako je nadoknada isplaćena osiguraniku D.H. od strane SIGME, oslobodila SIGMU da plati nadoknadu i podnosiocu zahteva, (iii) kako je vansudski sporazum, zaključen između SIGME i D.H., mogao da utiče na prava podnosioca zahteva, kada je jasno da poslednje navedeni nije bio potpisnik tog sporazuma” (vidi: presudu Suda KI135/14, stav 51).

56. Sud primećuje da je Vrhovni sud u svojoj drugoj presudi [E. Rev. 15/2016] od 16. marta 2016. godine naveo da je „Ustavni sud (...) vratio na ponovno razmatranje gore pomenutu presudu u Vrhovni sud Kosova (...), sa obrazloženjem da sud nije uspeo da jasno objasni neka bitna pitanja”, koje druga, odnosno osporena presuda nabraja jedno po jedno, ali ne odgovora na njih.
57. U stvari, u nastojanju da obradi tvrdnje podnosioca zahteva i presudu Suda u slučaju br. KI135/14, Vrhovni sud je primetio da je „osiguranik D.H. dobio naknadu dva puta od podnosioca zahteva i „SIGME“ i da je „tužilac isplatio obeštećenje, a da nije ni znao da je njegov osiguranik ostvario naknadu od KS „SIGMA“. Stoga, osporenom presudom se smatralo da je „osiguranik tužioca dobio naknadu dva puta, na šta nema prava”. Vrhovni sud je tada takođe naveo „da osiguranik podnosioca zahteva nije direktno ostvario naknadu od tužene, tužilac bi bez sumnje imao pravo na regres duga protiv tužene“.
58. Dakle, izgleda da Vrhovni sud smatra da je nepravilno da je osiguranik D.H., dva puta primio naknadu i da ako D.H. nije dobio naknadu od SIGME, tada bi podnosilac zahteva imao pravo na naknadu. Međutim, presuda Vrhovnog suda ne rešava bitne tvrdnje podnosioca zahteva i ne pruža adekvatno obrazloženje o tome zašto su mu uskraćena prava na naknadu.
59. Preciznije, dok se presudom Vrhovnog suda tvrdi da podnosilac zahteva nema pravo na bilo kakvu naknadu, uprkos činjenici da je nadoknadio osiguranika D.H., što sam Vrhovni sud tvrdi da nije pravično, ipak se nije odgovorilo podnosiocu zahteva na njegove bitne tvrdnje i obrazloženje svoje odluke, posebno u svetlu svoje sudske prakse.
60. U stvari, presudom Vrhovnog suda se nije objasnilo pitanje zašto podnosilac zahteva nije dobio pravo na subrogaciju niti se odgovorilo na tvrdnje koje je presuda Suda u slučaju br. KI135/14 odredila kao neophodne, odnosno kako je naknada koju je SIGMA isplatila osiguraniku D.H., oslobodila poslednje navedenog da isplati naknadu i podnosiocu zahteva i kako vansudski sporazum zaključen između SIGME i D.H. može uticati na prava podnosioca zahteva, kada je jasno da poslednje navedeni nije strana u tom sporazumu.
61. Sud ponavlja da, kao što je uradio u svojoj presudi u slučaju br. KI135/14 (stav 47), nije njegov zadatak da razmatra da li je Vrhovni sud pravilno tumačio primenjiv zakon (zakonitost), već da razmatra da li je osporena presuda Vrhovnog suda povredila individualna prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost) (Vidi, takođe: slučaj Ustavnog suda br. KI72/14, podnosilac zahteva: *Besa Qirezi*, presuda od 4. februara 2015. godine, stav 65 i slučaj ESLjP-a *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, stav 28).

62. Pored toga, Sud ponavlja da su (vidi: takođe presudu Suda u slučaju KI135/14, stav 48) kao opšte pravilo, utvrđivanje činjenica slučaja i tumačenje zakona isključivo pitanja za redovne sudove, čiji su nalazi i zaključci u tom pogledu obavezujući za Sud. Međutim, kada je odluka redovnog suda očigledno proizvoljna, Sud može i mora da je razmatra (Vidi: ESLjP *Sisojeva i drugi protiv Letonije*, predstavka br. 60654/00, presuda od 15. januara 2007. godine, stav 89).
63. Štaviše, nije zadatak Suda da odlučuje koji bi bio najprikladniji način za redovne sudove da se bave ovim argumentima. Međutim, Sud smatra da Vrhovni sud zanemarujući pitanje u potpunosti, iako je bilo specifično, relevantno i važno, nije ispunio svoje obaveze iz člana 6, stav 1 EKLjP (Vidi: slučaj ESLjP-a *Pronina protiv Ukrajine*, predstavka br. 63566/00, presuda od 18. jula 2006. godine, stav 25).
64. Prema tome, u svetlu gore navedenih zapažanja i uzimajući u obzir postupak u celini, Sud smatra da druga presuda Vrhovnog suda [E. Rev. 15/2016] od 16. marta 2016. godine nije uspela da ispravi povrede utvrđene presudom Suda u slučaju br. KI135/14 i da dâ dovoljno razloga podnosiocu zahteva o tome zašto se njegova prava na naknadu negiraju u okolnostima ovog slučaja. Stoga, nije ispunio uslove pravičnosti kao što je propisano u članu 6. EKLjP (Vidi: slučaj ESLjP-a, *Grădinar protiv Moldavije*, predstavka br. 7170/02, presuda od 8. aprila 2008. godine, stav 115).
65. Sud smatra da neuspeh Vrhovnog suda da pruži jasne i potpune odgovore u vezi sa pitanjima koja se odnose na pravo podnosioca zahteva na naknadu utvrđenu od strane nižestepenih sudova predstavlja povredu prava podnosioca zahteva da se sasluša i pravo na obrazloženu odluku, kao komponentu prava na pravično i nepristrasno suđenje (Vidi: presudu Suda, stav 59).
66. Sud primećuje da je ESLjP utvrdio i povredu člana 6. 1 EKLjP (u *Hiro Balani protiv Španije*), gde je podnosilac zahteva podneo podnesak, tražeći precizan i brz odgovor. Sud nije dao taj odgovor što je onemogućilo da se utvrdi da li je on jednostavno zanemario to pitanje ili je nameravao da odbaci podnesak, i ako je tako, koji su bili razlozi za odbacivanje (Vidi, takođe: presudu Suda u slučaju KI135/14, stav 56).
67. Shodno tome, mora se zaključiti da se presudom Vrhovnog suda [E. Rev. 15/2016] od 16. marta 2016. godine nije ispunio uslov za „pravično suđenje“ u skladu sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6, stav 1 EKLjP jer nedostaje obrazložena odluka.
68. S tim u vezi, Sud ponavlja da se ovaj zaključak odnosi isključivo na osporenu presudu Vrhovnog suda iz perspektive njenog nivoa obrazloženja koje se odnosi na bitne tvrdnje podnosioca zahteva i ni na jedan način ne prejudicira ishod merituma slučaja.
69. Konačno, Sud smatra da nije potrebno da ispituje tvrdnje podnosioca zahteva prema članu 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava, jer je utvrdio povredu člana 31. Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. EKLjP.

Zaključak

70. U zaključku Sud utvrđuje da time što nije uzeo u obzir i obrazložio navodno pravo podnosioca zahteva na naknadu, pored toga što nije obradio nalaze presude Suda u slučaju br. KI135/14, drugom presudom Vrhovnog suda [E. Rev. br. 15/2016] od 16 marta 2016. godine je povređeno pravo podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje koje je garantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6, stav 1 EKLjP. Kao posledica ove povrede, podnosiocu zahteva je uskraćeno pravo na obrazloženu odluku.
71. Kao rezime, u skladu sa pravilom 74 (1) Poslovnika, presuda Vrhovnog suda [E. Rev. br. 15/2016] od 16. marta 2016. godine se proglašava ništavom i slučaj se vraća Vrhovnom sudu na ponovo razmatranje.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113 (7) i 116 (1) Ustava, članovima 47. i 48. Zakona i pravilima 56 (1), 63 (1) (5) i 74 (1) Poslovnika, 4. decembra 2017. godine jednoglasno

ODLUČUJE

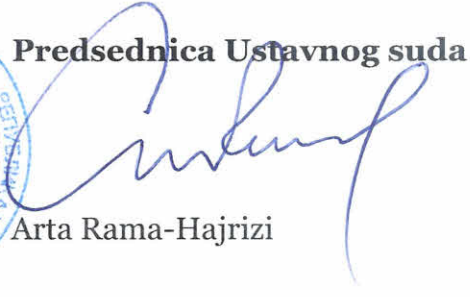
- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA PROGLASI ništavom presudu Vrhovnog suda [E. Rev. br. 15/2016] od 16. marta 2016. godine;
- IV. DA VRATI presudu Vrhovnog suda [E. Rev. br. 15/2016] od 16. marta 2016. godine na ponovno razmatranje u skladu sa ovom presudom Ustavnog suda;
- V. DA OSTANE u potpunosti posvećen pitanju, očekujući izvršenje tog naloga;
- VI. DA NALOŽI Vrhovnom sudu da obavesti Sud u skladu sa pravilom 63 (5) Poslovnika o merama preduzetim za sprovođenje presude Suda;
- VII. DA NALOŽI da se ova presuda dostavi strankama;
- VIII. DA OBJAVI ovu presudu u Službenom listu u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- IX. Ova presuda stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi